

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Amicos aliquid petentes, vt audierit. cap. 19.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

stricti cognati rebus omnibus magis, quam alij continerentur; ne ceteris exemplo quidquam nocerent; imo potius prodesse. Agebatur quandoq; de episcopatu in prouincia Mediolanensi mandando cuidam eius affini: cuius doctrinam; alia fortasse nonnulla ad episcopatum gerendum necessaria cum desideraret; eum excludendum curauit. qua de re cum is, alijque coniuncti quererentur; libere causas aperuit, quibus eam rem ipse probare non posset; imo sibi iudicaret impediendam. Ioan. Iacobi Medicis cadauer, iussu Pij quarti eius fratris in eleganti, ac magnifico marmoreo sepulchro collocatum in ecclesia maiori Med. nihilominus deponi, atq; sub terram conijci iussit; licet exceptum monumentum, in decretis eo de genere scriptis intelligi posset. Cui adhuc auunculo uiuente, per Ormanetum collocationis loca in monasterijs ad uirginalis pudoris normam conformaret; in ipso monasterio in primis, ubi non soror eius tantum, sed etiam Pontificis ipsius forores erant, id effecit.

Amicos alij
quid petentes,
ut audierit
CAP. XIX.

Amicorum gratie tantum tribuit; ut omnes tamen intelligerent, nihil ab eo impetrari posse, nisi iustum, rectumque esset penitus; & suae ecclesiae institutis, atque utilitatibus; tum vero uniuersae ecclesiasticae disciplinae consentaneum. saepe euenit, ut quae alij leuiora putassent, vel principibus uiris, Cardinalibusque ipsis denegaret; quia ecclesiae suae disciplinam aliquo modo per ea laedi, fructumve ex parte aliqua impediri cognoscebat; unde maiora deinceps sibi detrimenta expectanda essent. Inter eius familiares, nemo fuit, qui vere posset insigniter apud eum equabiliter omnes amabat; & pro eo, quantum unusquisque aptus esse aestimabat, atque utebatur. qui plus fortasse posse uidebatur, is nihil solebat alicuius gratia postulare; neque

omnino quidquam alia de causa proponere; quam quod ita rectum esse iudicaret, & instituta disciplinae accommodatum. Ea maxime recusabat Carolus, quae contra sacra decreta peterentur. timebat enim in administratione sua uniuersa uehementer, indulgentiae genus eiusmodi: & greque admodum committebat; ut quaequam lege aliqua solueret aliquando: cum ex diuturna experientia documentum caperet; si quid ex modica parte, vel specie sola relaxatum esset; quam facile tempore procedente, plena consequeretur dissolutio. quemadmodum aggeris sublata particula, sensim ea via facile tota uis erumpit fluminis. Ea re fiebat, ut interdum nonnullis uideretur canonum sacra uincula constricta nimis habere. Sed ipse nullius gratiae, potentiae uel addictus; & momenta rerum, ab eo quod in posterum euenire facile posset, & ad diuinam uoluntatem diligenter perpendens, praescriptis suis religiosissime sibi haerendum statuebat. nam & simili constantia in ijs tenendis legibus utebatur, quas semel sibi priuatim constituisset. longum esset enarrare, quanto illi usui fuerit in proposito tenendo, decretisque tuendis accurata stabilitas. At in denegando, cum permagni interfit, qualem se quisque praebet; multosque non tam recusatio ipsa perturbet, quam insuauis recusandi ratio: tam scite Carolus id facere, atque amabiliter solebat; ut non uoluntatem, sed iustam causam, rationemue impedimento esse petentes agnoscerent. Roganti primariae matronae; in principio suae administrationis, nondum constricta recentibus decretis disciplina; ut filiam liberet in conuicio uisere grauius aegrotantem; respondit Carolus, Breue tibi, inquit, hoc erit solacium; at tibi tanta nobilitate, atque auctoritate, si denegari patiaris; quod te ue-

hemca-

hementer rogo; mihi nunc claustrorum religioſas leges renouanti, magnam præſidium attuleris; vt tui exemplo propoſito, cæteris me poſſim excuſare. quibus verbis illa facile placateque repulſam tulit. Si quid à Principibus viris ipſe petere rogatus eſt; libenter, promptoque animo ſuſcepit; modo gloria Dei, hominumve ſaluti in eo poſſet inſeruire. De magiſtratu obtinendò non rogabat, niſi rectè, iureque peti cognoſceret; plerumq; teſtimonium tantummodo dabat; hominem, quantum ipſe noſſet, aut à probis viris accepiſſet, ſibi idoneum videri: cui, ſi magis idoneus non occurreret, mandari poſſet. Narrabat in ipſis amplitudinis ſuæ initijs, aliquid rogantibus, quod à Pontifice concedendum eſſe non putabat; ita reſpondiſſe tamen ſemper; vt verba ſpeciem promiſſionis, vt ſit, præ ſe ferrent: mox id minus ingenuum, dolique genus quoddam cum exiſt imaſſet; eam conſuetudinem tenuiſſe, vt ſi concedendum non arbitraretur, aperte profferret, ſæpe etiam moneret, vt à propoſito petentes declinarent; immo facturum ſe denunciaret; quominus Pontifex aliorum precibus in eo fleſceteretur. Ita factum eſſe, vt qui iuſta quærerent, fidem promiſſis haberet; quòd antea pauci faciebant: cæteri moniti ab incepta re deſiſterent. ſuum canònum tuendorum ſtudium; libertatemque id recuſandi, quod ab eis alienum videret; illuſtri declarauit exemplo, quod hoc loco ſubijcere operæ pretium exiſtimamus. Sebaſtiano Luſitaniæ Rege abſque ſiſijs mortuo, creatus eſt Rex Hèricus S. R. E. Cardinalis eius patruus; què vehementer rogatum, regni optima tes, Præſules, populiq; exorauerunt, vt vxorem vellet ducere: ſperabant enim ex eo, quamuis ætate conſecta, procreandum in imperio qui ſuccederet. præter vniuerſi regni ſolatiũ,

pietati, religionique valde conſentaneum eſſe; diſcordijs, bellis, calamitatibus occurrere, quæ Henrico mortuo, nullo regiæ domus relicto ſucceſſore, propemodum neceſſe erat exiſtere. Henricus; vt Epifcopus, religione ſolui, vxoriſque ducendæ facultatem à Geegorio Pontifice ſibi concedi, poſtulat. eodem tempore Mediolanum ad Carolum dat litteras: adductum ſe à Luſitanis ſuis, vt coniugio conſentiret; quo tamquam vnico remedio tranquillitati prouinciæ poſſet conſuli; graue admodum ſibi eſſe, ducereque id cuiuſdam loco ſacrificij, in quo ſe ipſum pro ſuorum ſalute immolaret: ſed publicæ quieti cedendum iudicaſſe. vehementer igitur rogare, vt quantum ieniti poſſet, ad eam conſeſſionem Pontificem perducere conaretur. idem viri principes alij maiorem in modum à Carolo poſtulant; negotiumque eius auctoritati commendant. Carolus amiſſimi, optimique Regis poſtulationi, non quod is velle videretur, ſed quæ ſancta Eccleſiæ putaret conducere, reſpondet: Magni quidem intereſſe videri; quærare Luſitanis, qui ei ſine controuerſia legitime poſſet in regno ſuccedere. ſed tali Antiftiti poteſtatem facere coniugij, rem omnium videri grauiffimam; neque vllò vñquam tempore conſeſſam. Perſonæ Deo dicatæ, in alio genere, factam quandoque dici poteſtatem nuptiarum: quod nullo tamen ſatis certi, probatique auctoris teſtimonio fere confirmaretur. omnino exoptatos eiufmodi nuptiarum, vel publicæ quietis, vel ſucceſſionis euentus minime contigiſſe. maxima etiam inde publice, ac priuatim extiſſe incommoda; vnde magnæ utilitates expectarentur. probandam magis; atque imitandam quorundam Regum continentiam; qui matrimonio coniuncti, cum rectè, ac legitime filios poſſent ſuſcipere: nulla ta-

men heredis, successorisve habitas ratione, singulari castimonie studio, tali matrimonij, vsu abstinuerunt: quanto magis, qui cœlibem vitam professi, sine singulari quadam venia sese ad connubium referre non poterant, quæ dixerat, exemplis allatis confirmavit. postremo in re tanta, tamque difficili, nihil se aliud probare posse dixit; quam, vt quibus de causis ea facultas postulanda videretur, ex ea causa summo Pontifici candidè, nulloque studio referrentur. quod is pro summa auctoritate, diuinoque afflatu iudicasset, æquo animo, voluntateque acciperetur. De re grante ad Pontificem scripsit, quid sibi maxime probaretur indicavit. euentus qualis fuerit, ignorat nemo. Cum autem aliquid sibi petendum, aut persuadendum Carolus statuisset, id faciebat vi quadam singulari, non is quidem contenta voce, vel corporis motu, neque dicendi facultate, quæ modica erat; sed optimis argumentis, ijsque ita explicatis, vt ratione tantum, veritateque; non studio, vel desiderio suo, nedum perturbatione duci satis intelligeretur. neque vero ad responsiones hæsitabat, aut respondentis asperitate, vel importunitate commouebatur: sed tum acute, tum sedate semper replicabat: vt plurimi prædicarent, inuictum ab illo abire posse neminem, quem vincere is statuisset persuadendo, sicuti contra, a nemine illum vinci, fictive posse, cum ita rectum esse, animo statuisset.

Monendi officium vt ex-
ga alios ad-
hibuerit, ac
in se tulerit.

CAP. I X.

Monendi officium, quod amicis, christianique in primis animi est; ne scioque verum magis, vtile; vel neglectum; in quo publice opus esse cognouit, aut priuatim, minime prætermissit. Episcopis, Cardinalibus, principibus viris, suis ipsius aduersarijs, in eo genere non defuit. quod quidem; cum non minus amanter, quàm libere faceret; non potuit ei non

feliciter, fructuoseque; si non statim, at aliquando tamen, euenire. Vir amplissimus quidam quandoque fertur, eiusmodi officium æcerbe admodum tulisse; qui diu post gratias egit, magnumque inde fructum percepisse, Carolo ipsi modestissime testatus est. At se quoque mira modestia ipse passus est, ab alijs moneri, cùm opus fuit, submisissetque, vel suarum actionum rationem reddidit, vel fecit quod moneretur. neque solum erga viros atque, atque auctoritate graues ita se gessit: sed alios quoque monere ausus sic prorsus audiuit, vt par omnino erat, si eos ille monuisset. Fuere tamen, quibus videretur, Carolus in modo publicæ, priuatæque disciplinæ tenendo, non satis alienas quandoque curasse monitiones, qua de re commemoratum est supra. Verum, si quâdo non obtemperauit, monitione nullo modo videtur contempsisse, sed ita rectius, Deoque gratius, iudicasse. enimvero omnium sequi consilia, etiam si boni, prudentesque videantur; solidæ, præstantisque virtutis non est. alijs alia proposita sunt. quidam animi infirmitate male iudicant: multi mediocritate quadam contenti, vitæ, morumque communem quendam modum minime transire student. pauci ad perfectæ virtutis præstantiam incitati feruntur. horum omnium sensus, animusque, infirma fere necesse est vulgarique consilia pariat. At præcipuis quibusdam diuini spiritus donis, viri excellentes affecti, proprijsque; diuinitus illustrati luminibus: quorum vita perpetuo quodam choro virtutum, ita sibi constat; vt cum alia recte procedant, alia non claudicent; ijs, inquam, neque communibus consiliorum terminis sese continent; neque consuetis virtutum gradibus consistunt: sed longius multo progrediuntur, atque euolant altius: quos enim quisquam est ex summis, diuinisque viris, quos colit.